

KMETJSKI LIST

Izhaja vsako sredo. — Naročnina: za celo leto 30 Din. za pol leta 15 Din. za inozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se prileži znamko za odgovor. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni brailnici št. 14.194.

Kmečki fant odgovarja „Slovincu“.

Fant z dežele nam piše:

»Pretekli teden je »Slovenec« objavil članek, v katerem se nekdo, ki je ali res star ali pa se le zaradi lepšega starega dela, bridko pritožuje nad današnjo »pokvarjeno« mladino. Spoštovani stariha stoka, da sedanja mladina nima nobenih idealov več, da prireja veselice za veselico v gostilnah, da živi nemoralno in da se za svoje stariše in sploh za starejše ljudi nič ne briga in nič več noče spoštovati tega, kar je nekdanje bilo.

Ne vem, ali so vsi kmečki fantje te tožbe brali ali ne. V naši vasi nas je nekaj fantov, ki smo to brali, povem pa po pravici, da nas tisto stokanje nad pokvarjeno mladino ni prav nič zabolelo in še manj se nas je prijelo.

Pri nas v naši hiši smo namreč stari člani Mohorjeve družbe. Proti tej se gotovo ne more nihče pritoževati, da je nemoralna ali kaj podobnega. Mohorjeva družba pa izdaja tudi jako lep mesečnik »Mladika«. Ta mesečnik prav radi beremo, eden to, drugi kaj drugega. Jaz berem pač najrajši tiste sestavke, ki jih piše že kake dve ali tri leta dr. Janez Plečnik o človeškem telesu.

To so naravnost sijajne stvari, ki zaslužijo, da bi bile v zlato vezane v vsaki hiši, in meni se zdi, da ima moj brat, ki študira v Ljubljani, zelo prav, ko trdi, da je ta gospod brez dvoma eden največjih in najbolj globokih mislecev, kar jih danes živi v naši deželi in še precej kilometrov daleč čez.

Ta gospod torej, ki je profesor na vseučilišču in globok poznavalec narave, se je dotaknil v enem svojih člankov tudi današnje »pokvarjene mladine«. Stori je pa to čisto drugače kakor »Slovenec«. Kolikor se spominjam, on nič ne toži nad mladino, ampak se vprašuje: Kdo pa je to, kaj pa je to, ta pokvarjena mladina? Ali niso to naši otroci? In če so to naši otroci, ali nismo to mi sami, mi stari? Ali ni otrok ena sama dedščina svojih starišev?

Tako nekako pravi ta učeni in globokoumni gospod in res je tako. Mi mladi smo prinesli s seboj na svet vse po svojih stariših: barvo las, obliko nosov, barvo polti in še nebroj drugih telesnih znakov in duševnih lastnosti, kajti mi mladina nismo nič drugega kakor organsko nadaljevanje istega rodu, iz katerega so pred nami izšli tudi naši očetje in dedje, in mi smo po dedščini prav takšni in smo prav to, kar so bili naši predniki. To je nepobitna naravna resnica.

Poglejmo si sedaj »Slovenčeve« tožbe nad nami s tega stališča. »Slovenec« pravi, da pijančujemo. Kaj pa naši stariši? Ali so ti vedno sedeli samo doma in v cerkvi? Mi zalezujemo dekleta. Kaj so pa delali naši predniki v svojih mladih letih? Vso čast jim, ampak z rožnim vencem v roki se gotovo niso ženili.

Tako bi lahko naštevati točko za točko, ki nam jo očita dobri stariha v »Slovincu«, na vsako točko pa lahko rečemo: Kje smo se pa mi vse to naučili? Ali ne od »starih«? Kakoršni so stariši, takšni so mladiči! Tako pravi železni zakon neizprosne narave.

Mi mladi dobro vemo, da nam naši »stari« marsikatero budalosti, ki jo včasih napravimo, ne zamerijo, ker vedo, da tudi oni niso bili v svojih mladih letih živi svetniki. Eno stvar nam pa vedno in povsod zamerjajo in sicer to, da smo mi v svojem mišljenju in v svojem gledanju na svet čisto drugačni kakor so oni. Mi mislimo po svoje — oni pa po svoje in to je tista točka, kjer se pri vsem svojem spoštovanju do »starih« od njih ločimo!!

To pa drugače tudi biti ne more.

Naši »stari« so živeli pred nami povprečno pred 30 leti, torej okoli l. 1900. Sedaj pišemo pa l. 1931! Ali ste res že pozabili, kaj se je vse dogodilo v teh 30 letih?

L. 1900 so vladale svoje razmere in po teh so se naši »stari« uravnavali. Teh razmer pa je danes konec za vse večne čase! Kar je bilo, se ne vrne več! Če naši »stari« tega ne razumejo ali pa nočejo razumeti, nam je to prav žal, toda mi mladi to vemo! In ker to vemo, zato ne moremo pri najboljši volji slediti tudi glede splošnega našega mišljenja o svetu in glede splošnega gledanja na svet svojim starim, ampak si moramo ustvarjati svojo sliko in svoje mnenje o svetu in sedanjih razmerah. Zato nas presneto malo briga preteklost, ki je nikdar več ne bo nazaj, ampak nas briga le sedanost in bodočnost. Ali smo zaradi tega že »pokvarjeni«? Ali smo zato podvedovali po svojih stariših svoje lastne možgane, da bomo mislili s tujimi možgani?! Za take tepce nas vendar ni treba imeti!

Vemo pa drobno, da živi med nami precej ljudi, ki bi silno radi videli, da bi posnemali tudi mi svoje stariše vsaj v tem, kar se tiče mišljenja s tujimi možgani. Mi dobro vemo, da so naši stariši silno radi verjeli vse, kar jim je pripovedoval nekdo drugi in so slepo prisegali tudi na največjo neumnost kot na najbolj sveto resnico, če je le prišla beseda iz »pravih« ust... Mi hočemo pa biti v tem oziru drugačni. Mi se hočemo sami tako izobraziti, da bomo znali sami vse tudi prepoznati in pretehtati, kar nam bo kdo pripovedoval, in hočemo na podlagi lastnega mišljenja tudi odločevati, nikdar več pa ne maramo nikogar več kar na slepo ubogati! Če so naši stariši neke ljudi kar na slepo ubogali in jim kar vseprek verjeli, zato mi ne moremo nič; mi pa tega ne bomo več delali, ker imamo sami svoje glave! Kdor pa si prizadeva, oprostiti se in osvoboditi tujih spon in verig in se postaviti na lastne noge — ali je tak človek »pokvarjen«?

Dovolite mi še eno besedo o »inteligenci«. »Slovenčev« stariha bridko toži, da je tudi »inteligence« že vsa pokvarjena in se strašno boji za naš rod, kaj bo z njim, če ne bo imel »inteligentnih« voditeljev. Mi povemo kar na kratko, da je ta »skrb« popolnoma prazna!

Kar nas je mladih, mi danes že dobro vemo, kaj imenujejo ljudje »inteligence«. Tako imenujejo ljudi, ki so obiskovali toliko in toliko šol! Ali pa šola res daje človeku »inteligence«?

Šola nikdar! Šola daje samo neko znanje in prav nič več. Inteligenca pa je pamet in preudarnost, ki je tudi najboljša šola dati ne more, ampak jo daje samo narava! Kdor nima prirojene inteligence, temu je tudi nobena šola, ne more dati; vsaj vidimo vsak dan, da bedake iz šole pode, nikdar pa niso iz rojenega bedakoviča naredili v šoli pametnega človeka.

Mi mladi vemo, da zna zdravnik dobro rezati roke, mi vemo, da zna čevljar dobro delati čevlje, in mi vemo, da zna vsak kmečki fant kositi. Vsi so se namreč učili vsak svoje stvari: zdravnik, čevljar in kosec. Ali pa je s tem že rečeno, da so ti ljudje pametni in preudarni tudi v splošnih življenjskih stvarih? So, ali pa tudi ne! Šolsko znanje nima namreč s prirojeno inteligenco nič opraviti; šolsko znanje je za prirodno inteligenco pač lepa pomoč, ni pa še »inteligence«.

Zato pa se mi »pokvarjeni« kmečki fantje kar čudimo, odkod je prišla med naše stariše tista čudna vera, da mora biti šolska inteligenca »voditelj naroda«! Tako je bilo morebiti dobro pred 50 ali pred 30 leti, danes so pa tudi tisti časi minili in jih ne bo nikdar več nazaj!

Mi mladi hočemo uveljaviti gospodstvo prirodne inteligence in gospodstvo po naravi pametnih in preudarnih mož. Ti ljudje so resnična inteligenca! Zato pa se hočemo mi sami vsaj toliko izobraziti, da bomo znali sami razločevati samo šolane, a kljub šoli dostikrat zelo neinteligentne ljudi od res pametnih in preudarnih mož in te bomo postavili na pravo mesto, pa če nam zaradi tega naši »stari« in njihovi nekdanji »voditelji« še tako očitajo »pokvarjenost«.

Stroj — vzrok žitne krize.

Na žitni konferenci v Rimu se ni dalo nič skleniti in podvzeti, kar bi olajšalo današnje težko stanje zemljedelske proizvodnje, v kateri se nahajajo vsi pridelovalci žita, brez izjeme. Niti se niso strokovnjaki zedinili v vprašanju, kaj je vzrok krize. Po mišljenju enim je potrebno vsled nadprodukcije žita, da se zmanjša pridelovanje žita. Vprašanje je samo, kdo bo prvi znižal produkcijo.

Drugi strokovnjaki so bili zopet mnenja, da je vzrok krize v tem, ker je padel konzum in je zato treba dvigniti konzum žita. Tretji so

na podlagi statistike dokazovali, da Evropa sama niti ne prideluje toliko žita, kolikor ga rabi. Nadprodukcija izvira iz Amerike. Torej naj omeji pridelovanje dotični, ki je povzročil krizo. Amerikanci pa so temu stalšču popolnoma nasprotni in trdijo, da je vzrok krize nastal radi dumpinga sovjetske Rusije, ki prodaja svoje žito mnogo izpod pridelovalnih stroškov, ki jih imajo zemljedelci z nekolektivnim načinom gospodarenja.

Rusija zopet trdi, da je pojav svetovne krize vseobčji in da ni vzrok samo nadprodukcija žita, da ima svetovna kriza svoje korenine razpredene vsepovsod in je vsled tega nje-no rešenje odvisno od mnogoštevilnih socialno političnih vprašanj, ki so splošnega in svetovnega značaja. Tako se je modrovalo v Rimu.

Oni strokovnjaki pa, ki se pečajo z vprašanjem prehrane ljudi in iščejo stvarnih vzrokov, zakaj tako hitro nazaduje potreba prehrane v žitu, to vprašanje pojasnjujejo sledeče:

V prejšnjih časih je bil kruh glavna človeška hrana. To je lahko bilo tako dolgo, dokler je največji del ljudi opravljaj težka telesna dela, kajti kdor težko dela, rabi takšno hrano, da poleg gotovega dela beljakovin zavziva obenem velik del takšne hrane, ki v telesu izgoreva in daje energijo. Najboljša in najcenejša hrana v tem pogledu pa je kruh.

V dobi težkega telesnega dela se je kruh nad vse visoko cenil in konzumiral na veliko.

Danes pa razmeroma le neznamen del ljudi opravlja zares težka dela. Stroj je na vseh poljih zamenjal človeka in opravlja mesto nje-ga težko delo, tako v zemljedelstvu, obrtništvu in industriji. Ljudje potrebujejo danes pri lažjem načinu dela ravno toliko beljakovin kot prej, toda mnogo manj one hrane za opravljanje težkega telesnega dela, ogljikovih hidratov, ki so za tvorbo energije najprimernejši material. Kruh se danes zamenjuje z mesom, mlekom, jajci itd., t. j. s hrano, ki vsebuje večji del beljakovin in manje ogljikovih hidratov.

Pri mesnati in mlečni hrani pa je neobhodno potrebno zavživati tudi zelenjavo in sadje. Zato lahko rečemo, da pada konzum žita od dne do dne, ko se človeško telo usmerja bolj racionalno in zamenjuje s stroji, sporedno temu pa raste konzum mesa, mleka, jajc, sadja in zelenjave.

Naši zemljedelci naj dobro zasledujejo, kako raste konzum živinorejskih pridelkov, sadja in zelenjave in da počasi pada konzum žita.

Ta pojav je za slovenskega zemljedela ugoden, ker naše podnebne in terenske prilike odgovarjajo v prvi vrsti za živinorejo in sadjarstvo. Te dve panogi naj torej naš kmetovalec izpolnjuje, da bo sposoben z njim konkurirati na svetovnem trgu.

Grozno razdejanje v Gačnikovi družini.

Gostilničar umoril svoje tri sinove in ženo, nato pa izvršil samomor.

V Sp. Hočah pri Mariboru je imel Rudolf Gačnik v najemu gostilno Frangeš. Pred par leti je imel gostilno v Studencih pri Mariboru, a je prišel v težavo tako, da so mu hišo prodali na dražbi. Preselil se je v Hoče in tu poskušal preživeti sebe in svojo družino. Toda sreča mu tudi tu ni sijala. Vsled pomanjkanja denarja na kmetih ni zaslužil niti toliko, da bi plačeval najemnino in kril režijske stroške. Lastnik gostilne Ivan Rečnik mu je s 1. majem odpovedal najeminsko pogodbo. Kam naj se obrne? Kako naj se preživi? To so bile skrbi, ki so mučile Gačnikovo glavo. Kako naj preživi ženo in tri otroke, odkod vzeti denar za obleko itd? Gačnik je obupoval. Povsod je iskal prilike, da bi najel drugo gostilno, toda zaman.

V petek 24. aprila je šel zopet v Maribor iskat, a našel ni ničesar. Duševno strt se je vračal domov. Videč, da ne najde izhoda iz obupnega položaja, je sklenil strašno dejanje.

Ko so zadnji gostje zapustili gostilno, je Gačnik pozapr vrata in odšel spat. Drugo jutro se je čudila neka v isti hiši stanujoča stranka, kako da je pri Gačnikovih še vse zaprto, ko so vendar po navadi že v zgodnjih urah odprli gostilno. Opozorila je hišnega lastnika Rečnika, ki je pogledal skozi okno v Gačnikovo spalnico, ne da bi kaj posebnega opazil. Ker se na trkanje in klicanje le ni nihče oglašil, so poklicali orožnike. Ti so morali vrata vlomiti, da so prišli v Gačnikovo stanovanje. Stopivšim v spalnico se jim je odkrila strašna slika. Na divanu je ležal Gačnik mrtev s široko prerezanim vratom. Na ostalih posteljah so ležali trije od 6 do 12 let stari fantki z razbitimi glavami in 38-letna žena Elizabeta s prebito lobanjo in široko rano v prsih.

Otroci so bili mrtvi, žena pa v zadnjih zdihljajih. Poleg postelje so našli večje kladivo, s katerim je Gačnik pobil svoje tri sinove in ženo ter velik kuhinjski nož, s katerim je zabodel ženo in sebi prerezal vrat.

Orožniki so ugotovili, da je moral Gačnik izvršiti strašno dejanje v zgodnjih jutranjih urah, ko je družina še spala. Vse stene so bile obrizgane od krvi, na posteljah in tleh pa so cele mlake krvi in kosi možganov pričale, s kakšno silo je izvršil Gačnik svoj obupen čin. Orožniki so poklicali rešilno postajo iz Maribora, ki je od-

peljala nezavestno ženo v bolnico. Vendar se ni več zavedla in je kmalu podlegla ranam, ne da bi jo mogli zaslišati, kaj se je dogajalo v usodni noči.

V ponedeljek so pokopali nesrečno družino v skupen grob.

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste tiskovine za občinske urade, zadruge ali društva, se obrnite zanesljivo glede cen in solidne postrežbe na

TISKARNA »MERKUR«
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23.

»KMETIJSKA MATICA«

Davkoplačevalci, pozor! Kmetijska Matica izda v svojem letošnjem izdanju tudi knjigo o davkih izpod peresa priznanega davčnega strokovnjaka. V tej knjigi bodo obrazložene vse davčne obveznosti, ki jih mora plačevati naš podeželski davkoplačevalec, dalje postopanje v davčnih zadevah in ustroj naših davčnih oblasti. Radi večkratnih sprememb v davčnih predpisih je taka knjiga neobhodno potrebna vsakemu davkoplačevalcu, da bo vedel, kakšne davke mora plačevati, kedaj in kakšne napovedi mora izvršiti, kako se lahko proti izvršeni odmeri pritoži itd. Kako velike važnosti je taka knjiga, bo vedel najboljši vsak davkoplačevalec sam, ki si dosedaj dostikrat ni znal pomagati, kar mu je včasih občutno škodovalo. — Poleg te knjige izda Kmetijska Matica še 3 druge, in sicer: Zadrugištvo, ki bo predvsem dobrodošlo zadrugam in vsem našim zadrugarjem, dalje povest in pa veliki koledar za leto 1932, vse štiri knjige za borih 20 Din (poština posebej). Ker poteče rok za nabiranje udov že z 31. majem t. l., opozarjamo vse čitatelje »Kmetijskega lista«, naj se takoj prijavijo za uda pri domačem poverjeniku Kmetijske Matice, ker sicer ne bodo mogli dobiti teh prepotrebni knjig. Podrobna pojasnila daje uprava Kmetijske Matice v Ljubljani, Koldvorska ulica 7.

† Štefan Hadžić.

V četrtek 23. t. m. je nenadoma preminula ena najmarkantnejših osebnosti v naši državi, armijski general, minister vojske in mornarice na razpoložanju, Štefan Hadžić. Pred približno tremi tedni ga je zadela kap tako močno, da mu je cela desna stran života ohromela. To je bil tudi vzrok, da je podal 6. t. m. ostavko na položaj vojnega ministra. Nameraval se je namreč podati v svrhu zdravljenja v inozemstvo. Nagla smrt pa mu je prekrizala vse lepe nade, ki si jih je stavil pokojnik še do zadnje ure življenja.

General Štefan Hadžić je bil rojen leta 1868 v Beogradu. Gimnazijo je dovršil v Nišu, nakar je vstopil v srbsko vojsko ter pozneje absolviral vojaško akademijo v Beogradu ter Nikolajevsko generalštabno akademijo v Petrogradu. Ko se je vrnil iz Petrograda v Srbijo, je kmalu napredoval ter je bil že v predvojni Srbiji dalje časa vojni minister. V času vojne je bil komandant divizije, načelnik štaba I. armije pod poveljstvom vojvode Mišića, komandant srbske dobrovoljske divizije v Dobrudži in vojaški ataše v Bukarešti.

V novi jugoslovanski državi je general Hadžić zavzemal vedno prva mesta. Bil je prvi adjutant Nj. Vel. kralja. Od meseca decembra 1926 dalje je bil v vseh vladah minister za vojsko in mornarico.

Veličasten pogreb blagopokojnika se je vršil na državne stroške v petek popoldne ob udeležbi vseh članov kr. vlade, diplomatskega zbora in ogromne množice občinstva. Pred venci, ki jih je bilo nad 40, je bil tudi venec našega kralja in kraljice z napisom »Štefanu Hadžiću — Aleksander in Marija«.

GAZELA TERPENTINOVO MILO JE ZA VSE, TUDI ZA NAJFINEJŠE KRANINE
Zahtevajte ga pri Vašem trgovcu!

Kdor pridobi našemu listu na leto le enega novega naročnika, je že veliko storil za kmetijski pokret.

Dopisi

Pušenci pri Ormožu. Čitali smo dopis v zadnjem »Kmetem listu«, ki se tiče pregrupacije naših občin. Zahvaljujemo se možem, ki so glasovali za združitev naše občine z ormoško občino. Pokazali so, da so možje, ki čutijo za kmeta tudi takrat, kadar gre za splošnost, za dobro in res prepotrebno stvar in za skupnost občanov v korist občine in države. Nas Pušenčane boli, da nekateri v Ormožu naše težnje po združitvi zapostavljajo, ko smo vendar mi kmetje tisti, ki Ormožance podpiramo z našim denarjem, vse brez izjeme. Strašilo z večjimi davki spada med staro obrabljeno politično šaro in v koš. To bi morali znati tudi oni, ki so glasovali proti združitvi. Naša občina lahko zniža svoje dohodke na isto višino kot ormoška občina, ker ima denar naložen in ne prodaja svojih posestev. Občinske ceste si lahko popravljamo sami, imamo dovolj gramoza v bližini in vprežno živino tudi. Ormoške elektrike na naših vesnicah ne rabimo. Smo pa pripravljeni pomagati ormožancem plačevati njihovo elektriko, zakar so lahko veseli in nam hvaležni. Šolo na Hardeku so postavili občani okoliških občin, Ormožanci niso prispevali ničesar. Šola je milijonske vrednosti, je nezadolžena in se lahko meri z ormoško elektriko, z izjemo, da mi elektrike ne rabimo, dočim Ormožanci našo šolo rabijo za svojo mladino. Ni dvoma, da si bodo ormožanci postavili svojo lastno šolo, če že nas okoličane ne marajo sprejeti med svoje občane pri pregrupaciji občin. Tisti, ki se protivi združitvi, naj potem odgovarja za večja bremena za zgradbo nove šole. In kdo bo plačal še enega tajnika, se sprašujejo ti ormožanci? Sezidamo v Ormožu tudi hišo za občinske rezeže. Stara je pogorela, kar je od nje ostalo, se je podrlo, da niti Puntigam nima več svoje lastne strehe. Mi Pušenčani vam pomagamo pri zidavi. Dosedanji župan pa naj vztraja na svojem položaju. Sam iz male kmetijske grude, čuti on najbolj za kmeta, ki mu je najbližji, zakaj potem bojazen pred kmetom. Pri združitvi Ormoža z občinami Pušenci in Hardek, katere občine ležijo v objemu ormoške občine, Ormož ne bo ničesar izgubil, nego le pridobil na gospodarskem razmahu v korist skupnega občinskega gospodarstva.

M. Skoliber, župan.

Dopis. Neki popisovalec ob ravnokar izvršenem ljudskem štetju nam piše: Naznamiam Vam, da so kmetovalci, kateri so naročeni na Vaš »Kmetem list« ob priliki popisa ljudstva in kmetijskih gospodarstev uslužno šli na roko popisovalcem s točnimi podatki, posestnimi listi, kupnimi pogodbami itd., kar je popisovalcem delo zelo olajšalo. Zato moram izreči pohvalno priznanje, da ste z objavo najvažnejših določb zakona o popisu pripravili ljudstvo na to važno delo. Kjer niso bili poučeni o ljudskem popisovanju, smo popisovalci naleteli na precejšnje težkoče pri iskanju potrebnih podatkov. Ob tej priliki sem spoznal, da je nevednost in nepoučenost ljudstva njegov največji sovražnik.

Št. Pavel pri Preboldu. Tukajšnja tkalnica Mauthner d. d. je vsled pomanjkanja naročil odpustila mnogo delavcev in kakor se čuje, bodo večji odpusti še sledili. Nima mo nič proti temu, če je tovarna v to prisiljena, prav pa ni, da se odpušča delavstvo tako, kakor se. Ne gleda se menda prav nič, kdo odpust lažje prenese in kdo ne. Saj so mnogi, ki bodo ostali popolnoma praznih rok, in kaj naj ljudje počnejo. Poljskega dela je sicer dovolj in kmetje bi delavce nujno rabili, ali nimajo jih s čim plačati. Na eni strani pomanjkanje dela, na drugi pa denarja. Industrija nima dela, kmet pa denarja ne. Narobe svet!

Svet pozna Jugoslavijo

njena rujna vina ...
njene čuvstvene pesmi
in blesteče zobé njenih
prebivalcev!

A svet pozna tudi tajnost, na kateri način stotisoče Jugoslovanov vzdržuje lepoto svojih zob. Sargov Kalodont ima ta blagodejni učinek. Nedotaknjeno zdravje zob in biserni sijaj, kakor tudi vonjajoči sveži dih so posledice tega negovanja.

SARGOV

KALODONT

ohranjuje zdravje in lepoto zob.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Nekaj novic smo spet nabrali. Zadnji čas smo mnogo hodili po sodiščih. Nekam priljubljeno je nam postalo sodišče. Toliko je bilo govoričenja, obrekovanja, natolcevanja, največ je trpelo »Sokolsko društvo«, ki ga nekateri sovražijo na vse kriplje. Med tem govoričenjem pa je bilo največ laži. Nekaterim gospodom bi dobro bilo dati od države potrjeni »patent za laž«. — Sicer pa nič škode. Pravica mora zmagati! Tisti ljudje pa — ki so nekaj peli slavo Avstriji, podpisovali vojna posojila, molili za častno zmago avstrijskega orožja, naj vendar enkrat utihnejo, naj vendar svoj strupeni jezik zavežejo ali pa namočijo v »solno kislino« — če že ne morejo molčati. — Na velikonočni ponedeljek je imelo tukajšnje bralno društvo »materinski dan«. Reči pa moramo takoj, da je bilo mnogo ogorčenja med ljudstvom. Neprava naloga »materinskega dne«. Na Jožefovo, praznik Sv. Jožefa, smo imeli molitve za naše brate! Na žalost, tudi tu ni bilo strpnosti. Neki gospod je rekel, da je to kazen božja, ker trpijo naši bratje v italijanskem robstvu! Tudi sokolsko društvo se je udeležilo pobožnosti na ta dan. Med časom službe božje pa je neki gospod, totalno pijan, zbijal v svoji pijanosti dovtype in vznemirjal ljudi ter jih imenoma klical na glas. V bodoče naj taki pijanci doma ostanejo, ker ne spadajo v hram božji — pač pa v hlev. Na pošti pri nas si želimo večjega reda,

Tržišče na Dol. Dne 25. IV. t. l. nas je za vedno zapustil 17-letni Vinko, sin posestnika g. Ivana Stuška v Tržišču (Mostu). Vsa zdravniška pomoč je bila brezuspešna. V nekaj dneh je bil zdrav in mrtev. V torek je obolel, v četrtek so ga oddali v ljubljansko bolnico, a v soboto so že prejeli brzojav, da ni več upanja za njegovo zdravje. Takoj so se z avtom odpeljali ponj. Še istega dne zvečer je izdihnil svojo blago dušo. Bil je nad vse priljubljen pri vseh, ki so ga poznali, zato ne žalujejo za njim samo njegovi domači, temveč vsa okolica, ki ga je poznala. Bodi mu lahka zemljica! Njegovim domačim pa naše sožalje!

Dragotinci pri Sv. Jurju ob Ščavnici. V kratkem misli biti upokojen tukajšnji cestar. Čez 40 let je vestno opravljal službo cestarja, delal pošteno kot bi delal samo za sebe, zato taki možje, kot je g. Franc Strniša, zaslužijo odlikovanje, ki so celo svoje življenje delali za javni blagor.

Slaptinci Pri nas so nekateri politični zagrizenci zamislili novo kmetijsko podružnico. Pribiti moramo — iz golih političnih vzrokov, ki bi jih morali že davno pozabiti. V naši fari imamo že staro tradicionalno podružnico kmetijske družbe; vprašamo javnost našega okoliša: »Ali boste res dopustili, da razni stari nestrpneži cepijo našo gospodarsko organizacijo!« Tudi merodajni činitelji bi morali takim zapeti primerno pesem. — Slaptinčani.

Dobrenje (pri Mariboru). Jaz se rad pridružim pogosti trditvi, da je Bog ustvaril naše Slove. Gorice s posebno skrbjo in ljubeznijo. To velja zlasti za zemljo med Št. Iljem in obronki Kozjaka, kjer je poleg prirodne lepote tudi prirodno bogastvo. Ta zemlja me mika osobito sedaj, ko si nadeva svojo najlepšo obleko. Pred par dnevi sem jo ubral po dobrenjski dolini, ki se vleče od Pesnice proti granici. Imam navado, da ne motrim okolice le čuvstveno, pač pa tudi razumsko, to je z gospodarskega stališča. Od te strani pa bi mogel razgrniti marsikatero resnico — britkega značaja. Površen pogled nam pričara vse lepo in dobro, če pa prodremo malo globlje, je ravno obratno. Lepe kmetije se pogrezajo v dolgove, manjka gospodarska in poklicna izobrazba, a kar daje slabo izpričevalo v občem smislu, je ravno občinska pot, ki sicer ne zasluži tega imena. V težki ilovici ni poti niti za pešca, kaj šele za vozila. Dobrenjska občina, ki se razteza čez vso dolino, šteje nad 100 gospodarstev, izključno kmetij. Značilno, da ni niti trgovine, niti gostilne. Kdo naj po tem večnem blatu prevaža blago? Kaj pomaga bogastvo zemlje, pridnost, plodovi itd., ako ni v kraju primerne ceste! Kakšno gospodarsko škodo utrpe kmetije, menda ni treba podčrtavati. Izvedel sem, da se občinski načelnik v osebi vzornega posestnika, uglednega in spoštovanega moža, ki je znan tudi kot naroden delavec, zelo trudi, da bi uredil cestne razmere, da je vložil že več stvarno zelo podprtih prošenj, a za enkrat brezuspešno. Občina pa ne more zgraditi kake tri km dolge ceste z lastnimi sredstvi. Bilo bi v interesu gospodarstva, morale, strategije itd., da bi občina prišla do poštene poti. Opozarjamo na to poklicane činitelje.

Mejaš.

Orlavas. Na Belo nedeljo ob 2. uri pop. se je tukaj vršil ustanovni občni zbor »Kmetске sokolske čete« v društvenih prostorih »Društva kmetških fantov in deklet — Zimzelen«. Občnega zbora so se udeležili vsi člani polnoštevilno, tako, da je bila društvena soba nabito polna. Celjsko sokolsko župo so zastopali starosta br. Smertnik, tajnik br. Čepin in dve sestri. Braslovško sokolsko društvo pa starosta br. Lušin, šolski upravitelj v Braslovčah. Uvodoma je pozdravil vse navzoče člane kakor tudi došle goste starosta br. Ivan Kronovšek ml., ki je nadalje tolmačil cilje novoustanovljene »Kmetске sokolske čete«, ki bo polagala glavno skrb vzgoji svojega članstva. Vzgoje je kmetški človek najbolj potreben in sicer vzgoje, ki je bila dosedaj pomankljiva in včasih docela zgrešena. Tudi kmetški človek se mora zavedati, da je istovreden drugim in mora se zavedati tudi, da ima do države ne le pravice, ampak tudi dolžnosti in v kakšnih odnosih je do človeške družbe sploh. Nadalje se bo gojila tudi telovadba, ki je tudi smoter sokolstva. Potem je govoril še župni starosta br. Smertnik, ki je podrobno razlagal cilje sokolske organizacije in navajal medsebojne odnose sokolov. Občni zbor je pozdravil tudi in želel četi mnogo uspeha starosta br. Lušin. Nato je bila izvoljena sledeča uprava: starosta br. Ivan Kronovšek ml., prosvetar: šolski upravitelj br. Josip Jarh, načelnik br. Fran Kolšek, načelnica in tajnica s. Vera Plaskanova, blagajnik br. Ivan Cizej ml., odborniki: br. Franc Štepišnik, s. Roza Kajtnereva, br. Franc Žilnik. Revizorja: br. Fran Kronovšek in br. Fran Turk. — Prepričani smo, da bo novoustanovljena sokolska četa mnogo doprinesla pri vzgoji in procvitu naše vasi.

V Sv. Križu pri Kostanjevici pri posestnici Kerin Mariji je povrgla svinja prašička, ki je imel na eni glavi dva lepo zraščena rilca, od katerih je imel vsak svoje zobovje in jezik, na čelu glave pa eno popolnoma razvito oko. Škoda, da ga je kmalu po rojstvu svinja pomandrala. Redek slučaj.

Iz občine Sv. Križ pri Kostanjevici so odhajali v četrtek 16. aprila t. l. naborniki v službovanje, med katerim je spremljal Kodrič Alojzij iz Pristave svojega mlajšega brata Janeza do postaje Videm-Krško, kamor jih je dal peljati njihov sosed Kuntarič. Ker pa je bilo do odhoda vlaka še dovolj časa, so Kuntarič in oba brata Kodrič skupno hoteli počakati na odhod vlaka. Kmalu zatem pa je prišel voz z večjim številom rekerutov, med katerimi so bili trije bratje Mladkoviči, doma tudi iz vasi Pristava. Kakor hitro pa so Mladkoviči zapazili Alojzija Kodriča, je skočil predenj Mladkovič z izzivom »auf biks Šalaburg«, na katero psovko je Kodrič odgovoril z zasušnico na Mladkoviča. V trenutku pa so vsi Mladkoviči in ostali njihovi pomagači navahali na Kodriča, katerega so z 32 vbodi z noži grozovito razmesrili. Ker je imel Alojz Kodrič več smrtnih vrezov v srce, pluća in po vsem telesu, je očitno, da so še mrtvega na tleh obdelavali. Znano je, da vlada med stariši Kodričev in Mladkoviči že dalje sovražstvo ter je ob tej priliki med fanti izbruhnulo to sovražstvo. Kodrič Alojz je bil v celem okolišju zelo priljubljen fant, star 24 let, eden onih zelo redkih pridnih delavcev, ki ni poznal utrujenosti. Delal je dostikrat po cele noči, ob svitu lune. Zadnja leta pri obnavljanju vinogradov je cele zime rigolal kamenite gorice Šutenjskega vrha, Dola, Bočja itd. Njegovo delo bo ostalo mnogoterim v hvaležnem spominu. Kdorkoli ga je poznal, obžaluje tragično izgubo. Njegovo telo so pokopali na pokopališču Sv. Križ v soboto 18. aprila ob lepi udeležbi občanov. Naj mu bo lahka zemlja, na kateri se je celo življenje mučil.

Zdole pri Bežicah. Dne 19. t. m. je imela naša župnija slavnosten dan. Naš č. g. duhovni svetnik in župnik Alojzij Šoba je bil odlikovan z redom sv. Save V. razreda. Po nalogu sreskega načelnika mu je izročil odlikovanje g. župan. K slavnosti je bil povabljen občinski odbor, učiteljstvo, cerkveni ključarji, poštarica in drugi odlični predstavniki občine. Po raznih govorih se je videlo, kako je odlikovanje Nj. Vel. kralja Aleksandra ganilo našega sivolasega župnika. Za svoje marljivo delovanje bodisi v cerkvi, šoli in tudi pri drugih ustanovah, je resnično zaslužil to visoko odlikovanje. 1. maja bo poteklo 33 let, odkar izvršuje svoj duhovniški poklic na Zdolah. Vsi župljani in občani mu želimo, da bi obhajal še 50-letnico župnikovanja na Zdolah.

Braslovče. Našo faro je zapustil g. dekan Martin Medved, ki je stopil v pokoj in sicer radi vednega bolehanja. Odpeljal se je v petek 24. t. m. Našo dekanijo je upravljal 10 let. Za novega dekana je imenovan g. župnik Atelšek iz Stranic, katerega instalacija se bo vršila v petek 1. maja. Za sprejem se že delajo razne priprave. Posebno dekleta so pridno na delu s pletenjem vencev. Upamo, da dobimo z novim g. župnikom in dekanom res pravega dušnega pastirja in mu kličemo: »Dobrodošel, ki prihajaš v imenu Gospodovem!«

Mariborska občina in špeharji. Skozi stoletja smo posestniki z Dravskega polja, zlasti iz Prepol, Rač, Gorice, Sv. Janža, imeli pravico, da smo enkrat do dvakrat na teden pripeljali na marib. trg svoje prašiče in svinje ter jih dali v mestni klavnici zaklati, nakar smo jih na drobno razprodajali. Te pravice, ki smo jih dobili že za časa Marije Terezije kot poseben privilegij in ki znatno olajšajo naše kmečko gospodarstvo, pa nam je začela pred nedavnim kratiti mestna občina mariborska. Špeharstvo na mariborskem trgu je sicer prebivalstvu, zlasti revnejšim slojem v veliko korist, ker pocenjuje cene svinjskemu mesu in špehu skoraj za tretjino. V sled tega pa je seveda trn v peti mariborskim mesarjem, ki goreče želijo, da bi se špeharjenje (t. j. razprodaja svinjskega mesa na drobno) na mariborskem trgu prepovedalo. Doslej je bi-

lo to vedno brez uspeha. Pred kakima dvema letoma pa je naenkrat zahtevala mestna občina, da dajo špeharji svoje svinje klati v klavnici, kar se je tudi redno zgodilo. Naenkrat pa nam je bilo sedaj javljeno, da bo mestna občina dovolila razprodajo svinjskega mesa in špeha doma vzrejenih prašičev, le onim posestnikom z Drav. polja, ki jim bo občina dala za to posebno dovoljenje s stojnico. Dotlej je takih dovoljenj in stojnic bilo kakih petnajst. S tem so seveda vsi drugi silno oškodovani, ker je vprašanje, kako dolgo in komu bo dal mestni magistrat dovoljenje. To kar smo doslej imeli kot pravico bi torej odslej v neznatni meri zamogli imeti le kot prošniki. Kakor izvemo, bosta imela priložnost o tem vprašanju premišljati tudi uprava in občinski svet. Med posestniki Dravskega polja, kakor tudi med prebivalstvom mestne občine mariborske pa je zavladalo veliko razmujenje. Med Mariborčani, ker bi morali svinjsko meso in špeh, če ostane pri tem, znatno dražje kupovati, med nami pa, ker je mnogokateri izmed nas na ta način izročen gospodarskemu poginu, vs pa veliki škodi. — Posestnik z Dravskega polja.

Zborovanje sadjarjev.

Redna letna skupščina »Sadjarskega in vrtnarskega društva«, bo v nedeljo, dne 3. maja 1931. v Mariboru v veliki kazinski dvorani na Slomškovem trgu (poleg stolnice). Začetek točno ob 13. uri. Dnevni red: 1. Otvoritev in nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev nadzorstva (pregledovalcev računov). 5. Sklepanje o združitvi društvenega glasila s »Kmetovalcem«. 6. Predlogi glavnega odbora in podružnic. 7. Določitev kraja za prihodnji občni zbor. 8. Slučajnosti.

Po zaključku ogled vinarske in sadjarske šole.

Ako bi ob določeni uri skupščina ne bila sklepčna, bo pol ure pozneje zborovanje brez ozira na število delegatov.

V smislu sklepa občnega zbora leta 1930. priredi SVD v ponedeljek, 4. maja t. l., v Mariboru v isti dvorani sadjarski kongres. — Začetek točno ob 8. uri. — Dnevni red: 1. Razprava o sadni kupčiji. Referenta: g. Jos. Priol, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru, in g. Fr. Rudl, ravnatelj mariborske sadjarske zadruge. 2. Zatiiranje sadnih škodljivcev. Sredstva. Vprašanje obveznega zatiiranja, inž. Jos. Skubic, referent za sadjarstvo pri kr. bankski upravi v Ljubljani. 3. Predlogi drevesničarskega odseka. Referent g. Iv. Dolinšek, drevesničar v Kamnici pri Mariboru. Ob 14. uri poučni izlet v sadovnjake v Št. Ilju pri Mariboru.

V soboto, dne 2. maja t. l. priredi drevesničarski odsek istotako v Mariboru v hotelu »Orel« zborovanje drevesničarjev. — Začetek točno ob 10. uri. — Ob 16. uri izlet v drevnico bratov Dolinškov v Kamnici pri Mariboru.

Pristopajte k Kmetijski Matici.

Najbolje kupite

nogavice, damske in moške rokavice, damsko in moško perilo Beugerjevo, puloverje, telovnike (vestje) žepne robce, kravate, ovratnike, srajce, šifone, glote, čipke, vezanine, gumbe, DMC prešice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toaletne potrebščine le pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prečernovega spomenika, ob vodi

2=1 to pomeni

2 zavitka sta potrebna za eno pranje po Schichtovi metodi: *Ženska hvala za namakanje zvečer, Schichtovo terpentinovo milo za enkratno izkuhanje prihodnje jutro.

TO JE CELO DELO PRI SCHICHTOVI METODI

Novice

Uradne ure v uradih kr. banske uprave in podrejenih državnih uradih upravne oblasti bodo od 1. maja do 1. oktobra dnevno razen ob sobotah od pol 8. po pol 13. in od 16. do 18., v sobotah pa od pol 8. do pol 14.

Prebivalstvo Zagreba šteje po zadnjem ljudskem štetju 184.000 duš. Okoliške občine, ki bodo kmalu spojene z mestom, pa imajo nad 25.000 prebivalcev, tako da bo štel Zagreb okoli 200.000 ljudi. Kako velik in hiter je napredek Zagreba, je razvidno iz tega, da je imel leta 1900 komaj 57.690 prebivalcev in 1920 že 102.712.

Zeleno precepljanje šmarnice. Kr. banska uprava je izdala tale razglas o zelenem precepljanju šmarnice: Vinogradništvo Dravske banovine trpi na svojem dobrem glasu radi šmarnice, ki se je močno razpasla med vojno in po vojni. Gospodarski interes banovine, kakor tudi zdravje naroda zahteva, da se šmarnica iz vinogradnikov čimprej iztrebi. Da se to omogoči, se priporoča precepiti šmarnico v zelenem stanju z dobrimi domačimi vrstami. Da se zeleno precepljanje šmarnice čim bolj razširi, se bodo dajale nagrade v znesku Din 050 za uspešno precepljen trs. V ta namen naj predložijo vinogradniki, ki so precepili šmarnico v tekočem letu s plemenitimi sortami v izrazito vinogradnih položajih, preko sreskega načelstva kraljevski banski upravi v Ljubljani nekolkovano prijavo števil trsov, na katerih se je zeleno precepljanje posrečilo, do 15. septembra 1931. Resničnost podatkov mora potrditi pristojni občinski urad z izjavo, da se je po svojem zastopniku na licu mesta prepričal, da v prijavi navedeno število uspešno precepljenih trsov odgovarja resnici. Nagrade se bodo izplačale do višine v to svrhu določene svote. Prijave po 30. septembru se ne bodo upštevale.

Oprostitev davčnih obvezancev z 9 ali več otroci. Finančno ministrstvo je izdalo navodilo, da je prošnja za oprostitve od davka kolekovati z Din 5.—; rešitev o oprostitvi pa z Din 20.—, če se prošilcu izda formalna rešitev o oprostitvi. Prošilec mora prošnji priložiti enotno potrdilo za vso svojo deco, vpoštevajoč pri tem vse rubrike matične oziroma krstne knjige. — Tako potrdilo je kolekovati po tar. post. 330 z Din 10.— za vsakega izmed prvih treh otrok; za vsakega nadaljnega otroka je potrdilo dokolekovati z Din 5.—. To potrdilo ima izdati pristojni župnik (vodja matice), in mora v potrdilu posebej poudariti, da je prošilec istočasno imel 9 živih otrok (oziroma še več). — Če bi bilo nemogoče, da bi tako potrdilo izdal župni urad, je potrdilo zahtevati od občinskega urada. Tudi občinsko potrdilo mora izrečno izjavljati, da je prošilec istočasno imel 9 živih otrok.

Ureditev delokroga carinarnic. Finančni minister je na predlog carinskega oddelka predpisal naredbo o delokrogu in carinskem območju v carinskih rajonih: Gornja Radgona, Dravograd—Meža, Jesenice, Kotoriba Ljubljana, Maribor in Rakek. S to naredbo je urejeno delovanje teh carinarnic glede carinjenja blaga in prehoda potnikov čez mejo.

Stekel pes se je pojavil v Središču ob Dravi in obgrizel več kur, rac in tudi ljudi. Obgrizene živali je odpeljal konjederec, ljudje so pa morali v Pasteurjev zavod v Maribor. Steklega psa so ustrelili v Obrežu.

Podružnica Vinarskega društva v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 3. maja strokovno predavanje ob pol 9. uri v prostorih posojilnice v Ljutomeru. Predava sreski kmetijski referent gospod Žnidarič o tekočih delih v vinogradu. Vljudno so vabljeni vsi vinogradniki in prijatelji vinogradništva, ker nam je pouk vsem potreben. — F. Fistrovič, tajnik.

Ideal dobre gospodinjice je pravo terpeninovo milo Gazela, ker se z njim morejo prati tudi najfinejše tkanine.

Vagoni za naše železnice. Na račun vojne odškodnine je naročilo naše ministrstvo pri nemških tovarnah 33 velikih modernih vagonov za naše brzovlake v vrednosti 37 milijonov 800.000 dinarjev.

Pivovarna v Laškem. Trgovinsko ministrstvo je odobrilo koncesijo za ustanovitev gostilničarske pivovarne v Laškem.

Petdesetletni obstoj je praznoval pretekli teden Gremij trgovcev v Ljubljani. Ustanovili so ga ljubljanski trgovci 22. aprila 1881. Njegov prvi predsednik je bil trgovec Aleksander Dreo. Po duhu je bil gremij nemški, šele 1905 so prevladali v njem slovenski trgovci in za predsednika je bil tedaj izvoljen Ivan Knez. Narodna in stanovska zavest, temeljita izobrazba, prirodna podjetnost in žilavost je utrdila pri Slovencih trgovski stan do posebne moči, gremij pa je napravil iz Ljubljane dokaj važno kupčijsko središče že pred vojno tudi za sosednje dežele. Za petdesetletnico so si postavili v Ljubljani ponosno palačo »Trgovski dom«.

Na vešala je obsodilo zagrebško sodišče Slavoljuba Žimbrega, ki je 12. februarja t. l. umoril iz maščevalnosti do gospodarja, pri katerem je služil, njegovo hčerko Ivko Vrtljano.

Prepoved uvoza konj v Avstrijo. Veterinarski oddelek kmetijskega ministrstva je dobil obvestilo, da je avstrijsko zvezno ministrstvo za kmetijstvo prepovedalo uvoz kopitarjev iz nekaterih srezov Jugoslavije. Prepoved uvoza kopitarjev velja za te-le sreze: Alibunar, Bačka Topola, Bačka Palanka, Bela Crkva, Bjelina, Brčko, Brod, Djakovo, Ilok, Jaša Tomić, Kovačica, Kovin, Novi Bečej, Nova Kaniža, Odžaci, Osijek, Pančevo, Senta, Šid, Stari Bečej, Stara Pazova, Subotica, Titel, Veliki Bečkerek, Velika Kikinda, Vinkovci, Vukovar, Zabljak, Županja. Prepoved velja od 29. aprila.

Papež zapustil drugič Vatikan. Dne 24. t. m. je zapustil papež Pij XI. drugič vaticansko zidovje, ko je s svojim spremstvom odšel v avtomobilu na otvoritev novega sedeža »De propaganda fide«.

Z limoninim sokom živel 130 dni. Neki Vojislav Tomić iz Vranje v Srbiji je bolehal na težki želodčni bolezni. Ker mu vsa zdravila niso ničesar pomagala, je poskusil še z gladovno kuro (zdravljenjem). Trikrat je gladoval skupno 130 dni in med gladovanjem užival samo limonin sok. Mož zatrjuje, da se počuti sedaj čisto dobro.

Železniška nesreča. V bližini Hong-konga na Kitajskem se je zrušil pod vlakom železniški most in štirje vagoni so se prevrnili s potniki vred v reko. Rešilo se je le par ljudi, vsi drugi so utonili.

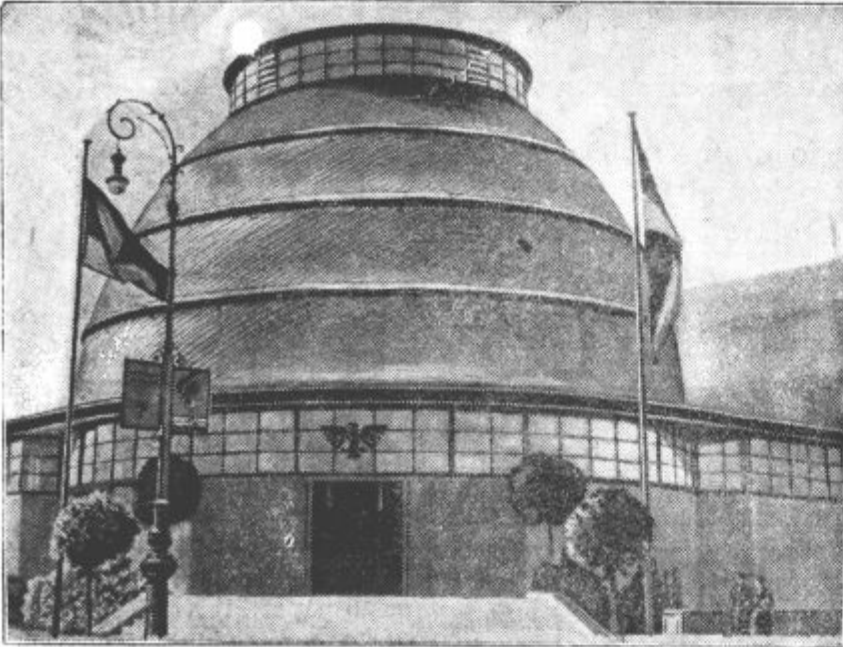
Samo v sosedni Italiji mogoče. V vasi Castigliani pri Veroni so že dolgo časa opazili, da zvonil mežnar večerno Ave Marijo tako, da je posnemal napev znane socialistične himne Bandiera Rosa. Mežnar pa je izpovedal, da on sploh ne zvonil in da tudi ne ve, kdo hodi razven njega v zvonik. Fašisti so napravili zasedo in so končno ujeli kmeta Mainenta, ki je priznal, da je zvonil po prepovedani himni. Zaradi tega so ga takoj aretirali in izročili izrednemu tribunalu v Rimu. Po fašistovstvem mnenju zasluži ta kmet najmanj strel v hrbet.

Rdečih jagod bo pridelala letos Bolgarska okrog 800.000 kg, to je še enkrat toliko kakor lansko leto. Bolgarska ima že sedaj velika naročila za jagode iz Nemčije, Avstrije in Francije.

Znamenje težkih časov. V nekaterih vinorodnih krajih Ogrske tako zelo pomanjkuje denarja, da so morali uvesti vino kot plačilno sredstvo. Vinski producenti plačujejo vsako izvršeno delo in tudi svoje nakupe z vinom. Dnevna mezda vinogradniških delavcev znaša dva do štiri litre vina. Vinski producenti plačujejo kmetovalcem za vožnjo tudi z vinom in dajo poljedelskim delavcem celo predujme v vinu za delo, ki ga bodo vršili poleti oziroma jeseni.

Boljševiške obsodbe. V Dnjepropetrovsku je bilo te dni obsojenih na smrt deset državnih uradnikov, ki so bili uslužbeni v državni organizaciji za zbiranje žita. Pred sodišče so bili postavljeni zaradi tega, ker so dajali kmetom ponarejene pobotnice, da jim ni bilo treba oddajati žita.

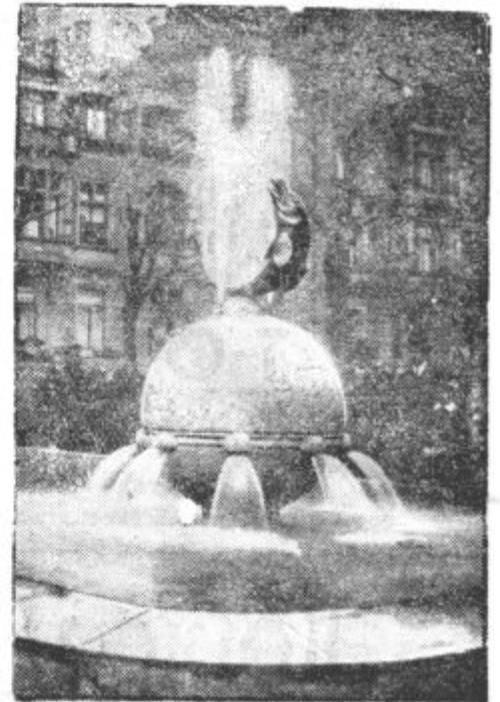
Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih živcev, bolečinah v boku, zasopljenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna »Franz-Josefova«-grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. — Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz-Josefovo«-vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz-Josefova«-voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nemški paviljon
na velesojmu v
Milanu.

Francoz Albert Thomas,
ravnatelj mednarodnega
urada za delo v Ženevi,
kateri je dospel dne 24.
aprila v Ljubljano.

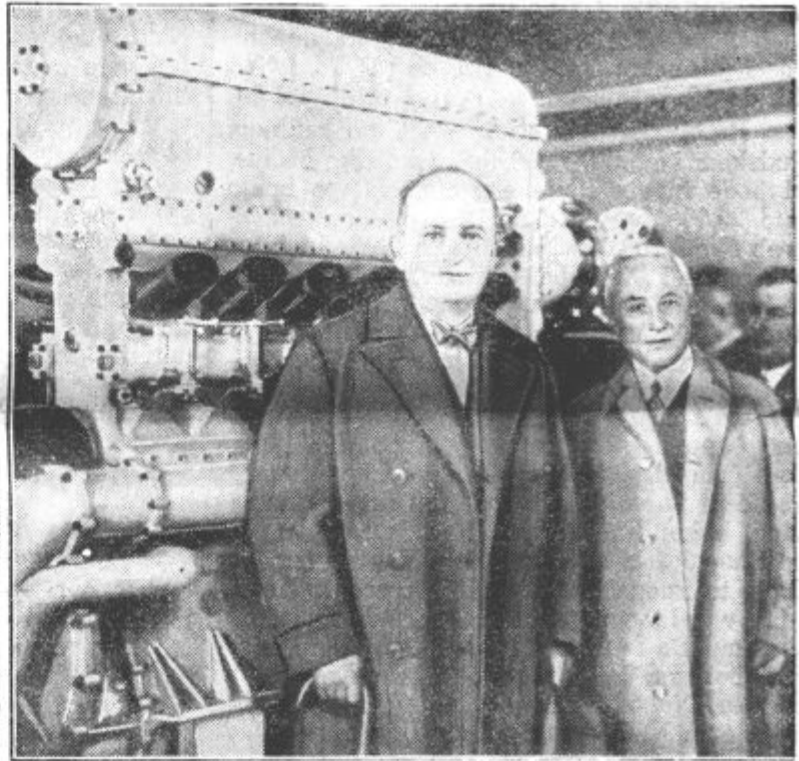
»Ribji vodnjak« z dvema ribama kot zna-
kom Ribjeg trga v mestu Mainz-u.

**Naročajte
»Grudo«!**

Profesor Jorga,
predsednik nove
romunske vlade
(na levi).

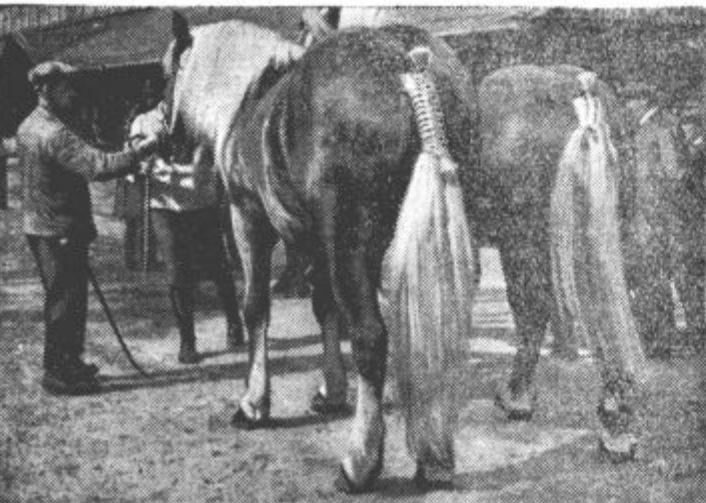
Matija Eldersch,
predsednik av-
strijskega parla-
menta, ki je dne
20. aprila nena-
doma umrl (na
desni).

Preokret v letalstvu. Na letališču »Tempelhofer Felde« pri
Berlinu je razkazal znani graditelj letal profesor Junkers (na
sliki na desni) nov Diesel-ov motor za letala, ki ga kurijo s
»težkim« oljem, ki se ne vnema rado, obenem pa je znatno
cenejše kakor bencin. Stroški za letanje so za 70 odstotkov
nižji, varnost je pa natr večja.

Belgijska Narodna banka je uničila dogovorno z Nemčijo za
4 milijarde starih nemških bankovcev, katere je imela shra-
njene še izza časa nemške zasedbe. Denar niso, kakor običajno,
sežgali, temveč zrezali v drobne koščke in so to »rezanico«
oddali neki tovarni za papir, kjer bodo pretvorili nekdanje
bankovce v lepenko. Slika predočuje nakladanje zrezanega
denarja na tovorne avtomobile za prevoz v papirnico.

Konjski semenj v Monakovem.

Tirolsko-jugoslovansko pobratimstvo na Dunaju povodom manifestacije, ki jo je priredil
»Andreas Hofer-Bund« pred Karlovo cerkvijo, kjer je maševal pater Innerkofler (na sliki
v sredi). Slavnostni govor je imel prof. dr. Albert Hiller, ki je pozdravil zvezo med
Nemci na južnem Tirolskem in Jugoslovani, živečimi pod italijansko vlado.

Od mrtvih vstala. Ameriški listi poročajo, da se je dogodil v državi Ohio nenavaden slučaj smrti 103 leta stare ženice. Zadelo jo je kap in vsi so bili prepričani, da je starka mrtva, le zdravnik je izrazil pomisleke. Odredil je, da jo morajo vsaj štiri dni pustiti v postelji; ker tudi po tej dobi ni dala nobenih znakov življenja od sebe, je zdravnik pristal na pokop. Ženico so preoblekli in jo položili v krsto. Ob njej je glasno ihtela njena hči in klicala mater. Ta je v krsti nepričakovano odprla oči, se vsedla in vprašala hčerko, čemu joče, nakar je lepo vstala. Zdravnik pravi, da bo ženica še dolgo živela.

Oko se razveseli, če vidi mater in hčerko pri skupnem delu v gospodinjstvu. Kako se vesele, da Zlatorog milo perilo čisti in ohranjuje!

Največji jez na svetu nameravajo zgraditi pri mestu Boulder na reki Colorado v Severni Ameriki, ki bo stal ogromno svoto 48 milijonov dolarjev.

Chicaški župan čisti mesto od banditov. Novoizvoljeni chicaški župan Čermak je pričel z vso doslednostjo čistiti mesto raznih banditov, ki so se v zadnjih letih razpasli do neverjetne moči v ameriškem milijonskem mestu. Da bi banditi župana prestrašili in da bi opustil nameravano preganjanje banditov, so uprizorili v okolici magistrata par drznih napadov in vlomov. Policija ni mogla izslediti storilcev. Župan Čermak je uvedel preiskavo in izkazalo se je, da je bil gospod policijski direktor tudi v zvezi z banditi. Bl je seveda takoj odstavljen, župan pa je sam prevzel policijsko vodstvo.

Petrolej iz premoga. Na Angleškem posvečajo v zadnjem času veliko pozornost na pridobivanje petroleja iz premoga. Posrečilo se je že, iz tone premoga dobiti 60% petroleja. Težave delajo za sedaj še večji proizvajalni stroški kot pridobivanje naravnega petroleja. Vlada zelo podpira proizvodnjo takozvanega sintetičnega petroleja iz premoga in je upati, da bodo kmalu z novimi sredstvi znižali produkcijske stroške.

Vaški norec streljal v cerkvi na svečenika. V Podgori blizu Cetinja v Črni gori se je odigral pred nekaj dnevi silno razburljiv dogodek. Neki slaboumen Čepčević Jovan, ki je veljal drugače za vaškega norca, je na lepem napadel mladega svečenika Luko Vukmanovića in oddal nanj strel iz revolverja. Zadet svetnik se je na mestu zgrudil in obležal v mlaki krvi. Čepčević je po krvavem dejanju zbežal, vendar so ga varnostni organi takoj prijeli in izročili sodišču. Kaj je gnalo norca do tega strašnega dejanja, ni znano.

Edison preiskuje 22.000 rastlin.

Najstarejši sin slavnega izumitelja Edisona se je mudil te dni po svojih trgovskih poslih v Londonu. Te prilike seveda niso zamudili angleški časnikari, ki so ga takoj poiskali in začeli izpraševati, s kakšnimi novimi iznajdbami se sedaj peča njegov oče.

Charles Edison je odgovarjajoč na postavljena mu vprašanja rekel med drugim:

»Naša podjetja izdelujejo samo predmete, ki so iznajdbe mojega očeta. Teh predmetov je na stotine, od najbolj priprostih električnih priprav za gospodinjstvo pa do »edifona«, t. j. do priprave, s katero se lahko pismo ali karkoli narekuje, aparat pa piše. Te priprave se poslužuje tudi papež.

Največ pa prodamo cementa.

Dalje smo iznašli neko pripravo za avtomobile, ki jo pa izdelujemo samo za Fordovo fabriko avtomobilov. Moj oče in Ford sta namreč velika prijatelja in sta o tej stvari skupno govorila in zato je iznajdba sedaj samo za Forda.

Izdelujemo dalje v naših podjetjih tudi posebne vrste strojev za računanje in pa nove signalne priprave za železnice, ki so vpljane skoro že po celi Ameriki.

Največjo skrb nam pa prizadeva izdelovanje in pridobivanje gumija iz kakšne rastline, ki raste v Ameriki. Naši fabrikanti avtomobilov morajo plačevati ogromne svote v

inozemstvo za pnevmatike. Za ameriško industrijo bi bilo torej silnega pomena, če bi imeli ta material doma. Zato se je moj oče odločil, da preišče ameriške rastline, ki imajo v sebi gumiju podobno snov. Sedaj preiskuje s pomočjo 15 inženjerjev in kemikov 22.000 vrst ameriških domačih rastlin in čas ni več daleč, ko bo Amerika tudi glede gumija neodvisna od inozemstva.

Zdravila iz človeškega telesa.

Skrb za telesno zdravje — tako nas uči skušnja — je bila pri ljudeh vedno dokaj večja kakor pa skrb za dušo in njeno zdravje. Zaradi te velike skrbi za telo in za telesno zdravje so zdravniki vseh časov poskušali vsa mogoča sredstva, da najdejo za razne bolezni čim več zdravil, in tako ni čudno, da so iskali zdravilno moč tudi v posameznih delih človeškega telesa.

Tako so trdili, in »zdravniki« pri nekaterih divjih narodih še dandanes trde, da imajo zdravilno moč človeški možgani in kosti človeške lobanje. Zdravilno moč pa pripisujejo ljudje tudi človeškim lasem in sicer lasem živih ljudi. Lase je treba pariti in žgati in če razburljiv človek to paro vdihava, ga jeznovitost baje mine...

Lase so pa tudi prekuhavali in so iz las pridobivali neko zelo dišečo (pravzaprav smrdišča) sol, o kateri so rekli, da čudovito učinkuje, če koga zadene kap ali pa če ga »božje meče«. Iz las pridobljeno olje, pomešano z medom, pa pospešuje rast las in odpravlja plešo! (Primeri naš domači recept za rast brk: Maži se pod nosom zunaj z medom, znotraj pa s kurjekom!). Dalje so imeli nekaj za imenitno zdravilo mešanico iz sežganih las in vina. To mešanico je bilo treba piti zjutraj in je baje bila imenitno zdravilo. Samo pepel rdečih las je veljal za škodljiv.

Tudi nohti so igrali nekaj med domačimi zdravili svojo vlogo. Nohte je bilo treba posušiti in jih stolči v prah. Prah so devali v vino in pustili stati čez noč. To sredstvo so

Podlistek

Jiří Wolker:

Ilda.

(Nadaljevanje.)

Iz omedlevice sem se prebudil, ko me je nekdo močno stresel. Uzrl sem viharen, kosmat obraz in srdite oči:

»Zgani se, fant — k ostalim!«

Pahnil me je k skupini nekaterih mojih tovarišev. Približno dvajset nas je ostalo in vsi smo bili ujeti. Drugi so ležali mrtvi na snegu.

Komite so nas obkolili in odvedli. Stezica je bila ozka in vodila je neprestano navzgor. Šli smo skoro tri ure. Bil sem silno utrujen in najbolj me je žgala rana v boku. Pljuval sem kri, ki mi je zalivala usta in opiraje se na svojega soseda Madžara Imre Iháza, sem se vlekel, kolikor so mi dopuščale moči.

Če se ozira upehan vojak pozimi po zasnježeni zemlji, ne opaža, da meri pot. Noge se dvigajo nad njo in ostavljajo prazno sled. Vojak ne verjame, da hodi. On misli, da stoji in da hodi svet po njem. Zemlja je bela in zmirom ista kakor vzrajen pešec, dočim postajajo noge bolečine polne pokrajine.

Končno so nas pripeljali na majhno jaso; krog nje je stalo par bajt iz obsekanecega drevja in slame. To je bil njihov tabor. Posadili so nas v krogu in stražili z dvema nabitima puškama Sami so nekoliko v stran zakurili

ogenj. Zadišalo je po pečenem mesu. Tih smo sedeli na snegu in gledali v tla. Z gora in sosednjih vznožij so se oglašali zategli kliči, katerim so odgovarjali možje pri ognju. Doslej se še niso vsi zbrali in vsled tega so dajali znamenja tovarišem, ki so se zakasnili.

»Bomo ustreljeni?« je šepetal Imre Iház. Šepetal je ves zrušen, toda vendar kakor vprašanje.

»Ne vem,« sem odvrnil.

Dva mišičasta Srba sta stopila med nas. Merila sta nas z bliskajočimi očmi, potem sta nam temeljito preiskala žepe in vzela vse, kar je šlo.

Nato sta nam povedala, da nas bodo ustrelili.

Kakor sem že povedal — sem gledal v tla. Spominjam se, da sta baš med mojimi nogami ležala suha vejica in dva kamenčka. Gledal sem jih in sem vedel, da umrem. In čim globlje se je užigalo vame to prepričanje, da mi kmalu za vse veke izginejo izpred oči, tem bolj so te navadne stvari rastle v lepoto. Bile so priče mojega življenja — saj sem jih videl in sem se jih lahko dotaknil. Zavedel sem se njihovega brezkončnega bogastva. Zdelo se mi je, da bi celo življenje, preživljeno poleg njih, ne zadoščalo, da bi jih doumel do dna. Bilo mi je dvajset let in verjel sem, da bi izživel svoje življenje polno in zadovoljno, če bi me ne ubili, pač pa le zaprli s to vejico in s temi kamenčki.

V te misli je naenkrat zazvonil čuden glas. Že dolgo nisem čul podobnega.

Dvignil sem oči in uzrl peščico novodoljšlih. Vsi so bili oblečeni v črne in sive cunje. Le dva med njimi sta sijala v belih trikotih.

Bila sta mož in žena. Žena je glasno in jezno nekaj trdila, dočim je mož na kratko odgovarjal. Po obnašanju ostalih komit sem spoznal, da je beli mož njihov poveljnik.

Pristopil je k nam in nas površno pogledal. Naš krog se je zrušil vase. Vsi so molčali. Le stari Turek, ki je sedel ob mojem drugem boku, je pričel tarnati. Kričal je nekaj o svojih šestih otrocih, o ženi in starosti. Kričal je nerazumljivo, zraven ihtel in si otiral z obraza umazane solze. Čudno, v nikomur se ni prebudilo sočutje. Prizor je bil prej zopern.

Beli mož se je okrenil h komitom. Nekaj jim je dejal in mi smo spoznali, da je naša smrt zapečatená.

Dočim so komite pripravljali puške — je pristopila k nam žena. Merila nas je enega za drugim. Njene oči so drsele po našem krogu in celi krog je spreletaval električen drget. Malo nas je bilo sram, vendar so si vsi mislili: žena na bojišču je redka kakor angelj. Morda bo tudi njen prihod združen z nekakšnim dobrim čudežem.

Naenkrat sem začutil, kako je njen pogled obtičal na meni. Uzrl sem črne oči. Gledala me je dolgo in pozorno. In njene oči je zalivala zmirom večja in večja moč.

Zganila se je. Napravila je tri neodločne korake, potem pa prešla naš krog, kakor bi jo vlekla sla njenih oči, in obstala je pred menoj. Prijela me je za roko in peljala iz srede mrtvih. To je bil misterij.

Četovodja se je pridušil. Skrčil je roke v pesti. V zobeh je pregrizel neko besedo. Dejal ni ničesar.

(Dalje prihodnjik.)

rabili, če so hoteli, da kdo bljuje. Rabili so ga pa samo za vojake, ker je bilo baje »premočno«.

Za zdravilo so rabili tudi žolč. Tako bemo že v sv. pismu, da so rabili žolč proti očesnim boleznim. Niso pa rabili živalskega žolča, ampak samo človeški žolč.

Naravno je, da so smatrali tudi kri kot važno zdravilo. Tako so rekli, da morajo ljudje, ki jih »meče božje«, piti svežo in toplo človeško kri, pa ozdravijo. Kri so pa pili tudi razni preroki, da so si ohranili svojo preroko sposobnost...

Človeško mast so rabili kot krepčilno sredstvo za živce, proti krčem in proti izpuščajem. Če so torej kje kakšnega debelega človeka obglavili, so se ljudje za njegovo truplo nekdanj kar stopli. Zlasti za časa velike francoske revolucije, ko je bilo vsak dan ubitih na stotine ljudi, je ta trgovina zelo uspevala.

Tudi hudodelci so pripisovali raznim delom človeškega telesa neko čudežno moč; spomnimo se le na nekdanje »rokovnjače« pri nas, ki so nosili pri sebi baje roko še nerojnega otroka, ki da napravi človeka nevidnega.

Kakor pa so vse take in podobne zablode dandanes že razkrinkane — večinoma kot prazne vraže, vendar niso brez vsakega jedra. Zasluga resne znanosti pa je, da si prizadeva izluščiti iz lupin praznoverja sigurno jedro in tako vstvarja vedno mogočnejše poslopje modernega zdravstva, ki temelji na natančnem opazovanju in uverjenju.

Habsburžani I. 1931.

List »Grazer Tagespost« objavlja o članih nekdanje cesarske habsburške rodbine sledeče podatke:

Sin nekdanjega topničarskega generalnega nadzornika in bivšega nadvojvode Leopolda Salvatorja je odpotoval kmalu po vojni v Ameriko, kjer se je hotel osamosvojiti. Tam je bil nekaj časa zaposlen pri neki filmski družbi, potem je zopet potoval po celi deželi, nazadnje pa se je moral še zagovarjati pred sodiščem zaradi nekkih draguljev, ki so bili prodani v Ameriki; sodišče pa ga je oprostilo vsake krivde. Sedaj se mudi zopet v Evropi in živi pri svojih stariših.

Večina bivših nadvojvod danes nima drugih dohodkov kakor to, kar si sami zaslužijo. Nekateri so rešili iz splošnega poloma še nekaj privatnega premoženja. Prej so nadvojvode prejeli iz cesarske blagajne na leto po 40.000 zlatih kron doklade.

Brat zgoraj omenjenega bivšega nadvojvode Leopolda Rainer je dirkač na motociklih, drugi brat Anton pa je elektrotehnik.

Razmeroma dobro se godi onim bivšim nadvojvodom, ki niso imeli nič posestev na Češkem oziroma v deželah, kjer je bila izpeljana agrarna reforma, ampak imajo posestvo tam, kjer ni agrarne reforme. Najbolj premožen je še vedno bivši nadvojvoda Friderik, ki je bil vrhovni poveljnik avstrijske armade v svetovni vojni. Ta ima na Ogrskem še ogromna posesta in tudi naslov mu je še ostal, ker je ogrski državljani.

Bivši nadvojvoda Karol Štefan je imel velika posestva v Galiciji. Ta posestva je poljska vlada zaplenila. Čez tri leta pa mu jih je vrnila. Karol Štefan živi sedaj na tem posestvu s svojo rodbino.

Bivši nadvojvoda Evgen, ki je bil nekaj časa vrhovni poveljnik avstrijske armade ob Soči, živi sedaj v Baselu v Švici od obresti svojega premoženja.

Zet umrlega cesarja Franca Jožefa Fran Salvator živi kot vsak državljani na Dunaju v svoji palači. Njegov najstarejši sin je doktor prava.

V Budimpešti živi bivši nadvojvoda Jožef, ki ima tam še danes velika posestva.

Ovsa je zmanjkalo.

Na Dunaju imajo še vedno okoli 10.000 konj, čeprav je skoro že ves promet avtomobiliziran. Za te konje pa je sredi meseca aprila zmanjkalo ovsa, tako da so morali konje krmiti s koruzo in z drugimi nadomestki. Oves so sicer naročili iz Romunije in iz Rusije, pošiljatve pa so se zakasnile.

Novo nemško orožje.

Nemčija ima svoje posebno preskuševališče za strelno orožje in za municijo. Na tem preskuševališču so te dni preskusili nove patrone, ki imajo silovit učinek. Patrone imajo v premeru 7 milimetrov; kroglo pa požene iz patrone neko novo razstrelivo s hitrostjo 1500 metrov v prvi sekundi. Ta hitrost je dvakrat tako velika kakor je bila dosedanja in tej hitrosti odgovarja tudi učinek.

Stroški modernega hotela.

Glavni tajnik Zveze hotelirjev na Dunaju g. Barth je izračunal, koliko in kaj porabi moderen hotel na Dunaju. Za podlago svojega računa je vzel velik hotel ob »Ringu«, nalepši cesti na Dunaju, ki ima 150 sob.

Ta hotel porabi na leto 155.000 kubičnih metrov plina. S to množino plina bi lahko napolnili 2 orjaška Zeppelinova zrakoplova, ki imata prostora vsak za 70.000 kubičnih metrov.

Vode porabijo 100.000 hektolitrov na leto. Voda sicer ni draga, ampak za toliko količino je pa treba že nekaj plačati.

Premoga pokurijo na leto 31.000 meter-skih centov. Računajte, koliko to stane! Za prevoz te količine premoga je potreba 10 vakov po 30 vagonov.

Elektrike porabijo 3 milijone kilovatnih ur. S to množino elektrike bi lahko svetilo 100 žarnic po 30 voltov 100.000 ur ali 11 in pol leta noč in dan!

Kuhinja porabi na leto 100 volov po 620 kil, 290 telet po 80 kil in 210 prašičev po 100 kil.

Mleka porabijo 55.000 litrov. To količino more dati 13 krav, če jih molzemo vsak dan in če da vsaka po 10 litrov mleka na dan.

Jajc porabijo 280.000. Če vsaka kokoš znese na leto 200 jajc, je treba 1400 kokoši, da nanesejo to množino.

Krompirja porabijo na leto 54.000 kg. Ta množina krompirja zraste na prostoru, ki meri 9000 kvadratnih metrov.

Kruha porabijo: Nad 1 milijon žemelj in 18.000 hlebov kruha.

Za pobito posodo pa plačajo na leto do 150.000 Din.

To so vsekakor zanimive številke, ki kažejo, kako važno vlogo igrajo hoteli v vsem narodnem gospodarstvu.

Za kratek čas.

»Ali je gospod Močnik doma?«

»Da, doma je: kar vstopite — tukaj je stol in se vsedite!«

»Hvala, en stol mi ni dovolj!«

»Kako to?«

»Jaz sem eksekutor in bi rad zarubil vse stole!«

*

»Miloščine vam ne dam — pač pa bi vam rada zaupala kakšno delo, pa sama ne vem kaj. Hm, ali bi nosili vodo na vrt?«

»Brez skrbi, gospa — vode mi lahko zapate, kolikor je hočete!«

*

»Gospod odvetnik, moj sosed pripoveduje povsod, da mora stanovati poleg idijota — kaj naj storim?«

»Preselite se!«

Gospodarstvo

Občni zbor »Ekonom« osrednje gospodarske zadruga v Ljubljani. Dne 22. aprila 1931 se je vršil redni občni zbor »Ekonom« osrednje gospodarske zadruga za IX. poslovno leto 1931, ob jako lepi udeležbi zadrugarjev. O bilanci in poslovanju zadruga v pretečenem letu je bilo podano jako obširno poročilo, iz katerega posnemamo, da je znašal celokupni promet nad 27.500.000 dinarjev. Iz tega sledi, da se je zadruga razvila v močan gospodarski faktor. Čisti dobiček zadruga je znašal glasom računskega zaključka Din 12.162'86, katerega se je glasom predloga načelstva dotiralo rezervnemu zakladu, ki bo znašal z navedeni dotacijo vred okrog 151.000 dinarjev. Vse to je dokaz, da se zadruga »Ekonom« vsestransko širi in uživa v krogu združnikov veliko zaupanje. Članstvo zadruga je naraslo v pretečenem letu za 53 zadrugarjev in šteje sedaj skupno 839 združnikov z 1625 deleži. Nato je bilo podano obširno poročilo o poslovanju in bilanci, katero je podal g. Anton Soršak, ravnatelj zadruga. Iz njegovega poročila posnemamo, kar je posebne omembe vredno, da je prodala zadruga tekom poslovnega leta 1930 samo mlevskih izdelkov, umetnih gnojil, opeke in strešnikov nad 1300 vagonov. Ob koncu občnega zbora je predsednik g. inž. Zupančič bodril in navduševal navzoče združnike k nadaljnjemu složnemu sodelovanju z upanjem, da bo kljub teški gospodarski krizi, ki jo preživljamo, skupno delo še bolj uspešno, in da se bo prihodnji občni zbor zaključil še z večjim in lepšim uspehom.

Dobičkanosnost umetnega gnojenja.

Ker me navdaja želja, da skušam po svojih skromnih močeh pripomoči do tega, da bi naše časopisje — baje namenjeno kmetovalcu — že enkrat pričelo pisati tako, kakor zahteva interes — in sicer ne samo našega kmetovalca, ampak kakor zahteva interes splošnega narodovega gospodarstva, se ponovno obračam, g. urednik, do Vas, s prošnjo, da objavite pričujoče vrstice:

Sicer smo kmetovalci vajeni preboleti marsikatero neprijetnost, ko pa se nam zdi krivica le preočita, pa potrpljenje konečno odpove tudi najbolj potrpežljivemu.

To se mi je zgodilo tudi o priliki, ko pregledujem »Kmetovalca«, številka 6., kjer pisec članka »Nekaj podatkov o gnojilnih poizkusih na okupativah in osvuc« dokazuje dobičkanosnost umetnega gnojenja.

Doslej se je običajno prakticiralo vsaj tako, da se je za tozadevno propagando priobčevalo le res mikavne uspehe, zadnje čase pa ne vem, je-li takega materijala zmanjkalo, ali pa trgovska spekulacija čedalje bolj računa na našo naivnost. Saj je vsakemu količkaj razumnemu kmetovalcu že na prvi pogled jasno, da sta n. pr. v tem članku omenjena poizkusa št. 14. in 15. za današnje gospodarske in trgovske prilike javen argument neuspeha gnojenja z umetnimi gnojili. (Morda bom s tem korakom nehote žalil g. pisca, toda to žrtev naj blagovoli doprinesti na oltar kmetijskega napredka.)

Ako namreč kalkuliramo kar s cenami, katere prinaša gornja številka »Kmetovalca«, pri demo do zaključka, da je pri poizkusu št. 14 Din 167'50, pri številki 15 pa Din 25'— izgube — pa če niti ne računamo prevoza in trošenja umetnih gnojil in da o kakih obrestih od v gnojilo vložnega denarja niti ne govorimo.

Vrhu tega pa je še nekaj, kar vneti propagatorji umetnega gnojenja ne marajo videti — pa če jih vsled tega že celo preprost kmetovalec naravnost prezira — namreč: kaj pa v slučaju suše, moče, pozebe ali toče? Ali ni v tem slu-

čaju v pretežni večini ves v umetno gnojilo vloženi — a s tolikim naporom in neredko pri najpotrebnejšem pritržani denar — vržen kakor v vodo!

A da bomo enkrat kmetje sami povedali naše izkušnje: Vsa v gorajšnjem in še nešteto drugih člankih priporočana umetna gnojila so le pomožna sredstva, katera v vsakem slučaju pripomorejo do čim popolnejšega izmozganja humusa, katerega pa že itak manjka v pretežni večini naše zemlje! Humus moremo v danih prilikah nadomestiti edino s hlevskim gnojem in kompostom, katerega pa nam tudi že itak primanjkuje.

Z ozirom na vse to, je popolnoma upravičeno, ako naš povprečen kmetovalec trikrat obrne vsak dinar, predno ga izda za umetna gnojila. V tem — doslej toli žigosanem — dejstvu, pa koncem koncev obstoji le velika sreča: Ne zavisi namreč splošno narodovo blagostanje toliko od lepega uspevanja nekaj tvornic in trgovcev, ki se pečajo z vpeljavo umetnih gnojil, kakor od vsestransko krepkega — a danes že itak prezadolženega — kmetovalca! Praktik.

***

Vinarski kongres v Mariboru.

Vabilo na V. redni občni zbor Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru, III. vinarski kongres in I. banovinsko vinsko razstavo z vinskim sejmom, ki se bodo vršili 9., 10., 11. in 12. maja 1931 v Mariboru z natančnim dnevnim redom smo že objavili. Vsi vinogradniki brez izjeme so vabljeni, da se

navedenih prireditvev udeležijo. Za vinsko razstavo je prijavljenih blizu 500 različnih vinskih vzorcev iz vseh vinorodnih krajev Drav. banovine od navadnega namiznega vina do najfinejših sortnih vin, kar jih Evropa premore. Najavljene so tudi tri skupine treh letnikov tipiziranih vin, kar je nekaj čisto novega. O tipiziranju vin in o racionalizaciji čitamo skoro vsak dan, toda možnost nam doslej ni bila dana, da taka vina poskusimo.

Poleg vina bodo na razstavi zastopane tudi vinarske in kletarske potrebščine, ki jih rabi vsak napreden vinogradnik in kletar. Te predmete razstavi 10 priznanih solidnih tvrdk.

Vinogradniki, gostilničarji, vinski trgovci in sploh vsi ljubitelji naravnih proizvodov vinske trte, obiščite uvodoma navedene prireditve, posebno pa I. banovinsko vinsko razstavo z vinskim sejmom, katere pokroviteljstvo je blagovolil prevzeti gospod ban Dravske banovine dr. Drago Marušič in ki bo otvorjena dne 10. maja 1931 ob pol 12. uri.

* * *

Valute.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-53
1 avstrijski šiling	Din	8—
1 švicarski frank	Din	10-94
1 angleški funt	Din	276-40
1 ameriški dolar	Din	56-60
1 češkoslovaško krono	Din	1-68
1 italijansko liro	Din	2-98

Sejmi:

3. maja: Fara, Loka pri Zid. mostu, Selce.
4. maja: Domžale, Jesenice, Kočevje, Krško, Litijska, Lož, Poljane, Sorica, Srednja vas, Vrhnika, Arnuš, Rogatec, Velenje, Slov. Bistrica, Sv. Jurij ob juž. žel., Sv. Lovrenc, Gornji grad, Sv. Trojica v Sl. gor.
5. maja: Št. Gotard, Šmarje, Trbovlje.
6. maja: Konjice.
7. maja: Toplice.
8. maja: Završe.
9. maja: Vel. Brusnice.

Ali si že član Kmetijske Matice?

Hranilnica Dravske banovine

Ljubljana

prej
Kranjska hranilnica v Ljubljani

Hranilnica Dravske banovine, Maribor

Hranilnica Dravske banovine, podružnica Celje

prej
Južnoštajerska hranilnica v Celju

Za vloge jamči DRAVSKA BANOVA z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo

Najugodnejši pogoji za nalaganje prihrankov in za najemanje kreditov

2.500 dinarjev

zaslužite najmanj mesečno, če obiskujete v Vašem okolju ljudij Tovarna Vega, Ljubljana, poštni predal 307. Priložite znamko za odgovor!

Oblastveno koncesionirana
šoferska šola
GOJKO PIPENBACHER
Ljubljana, Gosposvet-ska cesta št. 12
Zahtevajte informacije

Razširjajte
„Grudo“!

Vse čebelarске potrebščine in umeine satovje

se dobi najceneje samo v železnini
LOTZ, Maribor
Južičeva ulica 5

Vsakovrstne obleke

od 220 Din naprej kupite najugodnejše pri

Avg. Štrave

splošno krojaštvo Podturen pri Toplicah

POLNOMASTNI, POLMASTNI in TRAPISTOVSKI

SIR

ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah.

EKONOM

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 7

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

dežniki

Na malo!

Na veliko!

Ustanovljeno 1839

Kako pridelati mnogo dobrega blaga?

Vzemimo na pomoč ona tehnična sredstva, ki povzročajo večje in boljše pridelke, obenem pa zmanjšajo pridelovalne stroške. Eno teh sredstev je:

Apneni dušik, ki vsebuje 16-20% dušika in do 70% apna, to je skupno 80-90% rastlinske hrane. Apneni dušik vpliva blagodejno na vse posevke. Travniki dajo bujno in dobro seno. Na njivah, vinogradih in sadenostnikih povzroči apneni dušik večji pridelek tako kakovostno kakor količinsko.

Nitrofoskal-Ruše pa vsebuje vso potrebno rastlinsko hrano: dušik, fosforno kislino, kalij in apno. Vsled tega nadomestuje vsa ostala enostranska umetna gnojila in je prikladno za vse posevke in vsako zemljo.

Apneni dušik in Nitrofoskal-Ruše se lahko naroči pri „EKONOM-u“, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7, ali pa pri:

Tvornici za dušik d. d., Ruše pri Mariboru

ki raziskuje tudi zemljo in daje navodila za umno uporabo umetnih gnojil.

V brhkó deklé se Zlatica razvija in Zlatorog je njena simpatija. Pri vsakem delu mamici pomaga, se vzorno trudi, da je v hiši snaga.

Po njenih naukih se loteva pranja in razodeva mnogo, mnogo znanja: zna z Zlatorogom prati i tkanine ter čipke in različne vezenine.

Oj zlata Zlatica — glas gre okrog: nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

7

Zlatorog

Laneno olje in vse v stroko
Firnež spadajoče
Emajlne in blago ku-
ostale lake pite dobro,
Oljnate barve po zmer-
Lanene tropine nih cenah
pri

Priznано najboljši:

Trboveljski Portland - cement

vedno v zalogi pri **EKONOM**, r. z. z o. z., Ljubljana.

MEDIĆ-ZANKL
D. Z. O. Z.

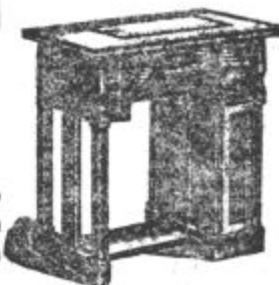
Tovarne olja, fi neža, laka in barv
LJUBLJANA · MEDVODE · DOMŽALE

Podružnica: Maribor, Novi Sad Lastnik: Franjo Medić

ŠIVALNI STROJI

„GRITZNER“
„ADLER“
in kolesa,
najboljši materijal,
precizna konstrukcija, krasna
oprema ter najnižja cena
so samo pri

Veletna garancija!
Posk v vsakojt brosplošnost!

Jos. Petelinc, Ljubljana
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“ - Ljubljana
Dunajska cesta 46. Telefon 28-26

ZASTOPNIKE

za prodajo šivalnih
strojev, separatorjev,
koles, gramofonov,
elektrotehničnih pred-
metov i. t. d. pod zelo
ugodnimi pogoji
sprejememo.
„CENTRA“ trgovina
šivalnih strojev i. t. d.
Ljubljana,
Poštni predal 248.

Gorenjci!

Vseh vrst umetna gnojila, semena in
druge predmete dobite po najugodnejših cenah pri

A. Jeglič

Lesce pri Bledu

ZALOGA: stavbnega materijala,
trboveljskega cementa,
zidne in strešne opeke

Brezobrestna posojila

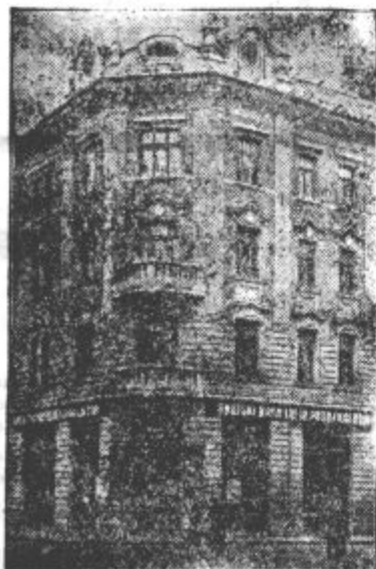
za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem
hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovska gradbena in kreditna zadruga
r. z. z o. z. v Ljubljani, Kolodvorska ul. 35/1.

Krajevno zastopstvo: Maribor, Aleksandrova 48

Pravila proti plačilu Din 5⁰⁰ — v znakah. Za odgovor
prosimo znakmo. / Uradne ure od 8 - 12 in od 14 - 18.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošl. hranilnice št. 14.257

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Brzjaviti: „KMETSKI DOM“

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon šte. 2847

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po
5 1/2 % brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7% brez odbitka davka na rente

Stanje vlog nad 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 700.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poročtvu, na
vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji
BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8 - 12 1/2, in od 3 - 4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 - 12 1/2.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3

